På svenska

Tjänstebeskrivning

MARC 21 är ett format för lagring av bibliografiska data. Formatet upprätthålls av Kongressbiblioteket och har miljontals användare världen över. Det gemensamma formatet möjliggör överföring av data och samling av poster mellan biblioteken. På olika håll i världen har man även tagit fram nationella applikationer av MARC, men dessa har i stor utsträckning frångåtts. Vid de finländska biblioteken användes formatet FINMARC i över tjugo års tid, från 1970-talet ända fram till 2000-talet. År 2009 konverterades universitets- och yrkeshögskolebibliotekens databaser till formatet MARC 21. Vid de allmänna biblioteken inleddes övergången strax därefter. Formatet FINMARC används fortfarande vid de flesta specialbiblioteken.

MARC-byrån vid Nationalbiblioteket upprätthåller en finsk- och en svenskspråkig version av formatet. Byrån fungerar också som kontaktkanal till Kongressbiblioteket, erbjuder utbildning och rådgivning i användning av formatet och upprätthåller nödvändiga formatkonverteringar.

MARC-formatets historia och framtid

Utvecklingen av MARC (MAchine-Readable Cataloging) började redan på 1960-talet vid Kongressbiblioteket. MARC blev USMARC på 1980-talet och MARC 21 i slutet av 1990-talet. De nationella MARC-applikationerna har i regel frångåtts, och MARC 21 har översatts till 21 språk, även finska och svenska.

MARC-formatet har fungerat tillförlitligt vid dataöverföring och har harmoniserat bibliotekens beskrivningsprinciper. Formatets uppbyggnad är emellertid redan föråldrad och fungerar inte länge i dagens värld med länkade data. På olika håll i världen håller man att ta fram nya datalagringsmetoder, och längst har Kongressbibliotekets projekt BIBFRAME kommit. Det grundar sig på en modell med funktionell katalogisering och möjliggör skapande av länkar mellan entiteterna vid beskrivning.